

Liba Villavecchia: «L'art ha de donar veu al patiment humà»

Parlem amb el saxofonista sobre el seu nou treball, 'Zaidín'

Liba Villavecchia Trio

El 2021, en plena pandèmia, el saxofonista **Liba Villavecchia** es va ajuntar amb el bateria Vasco Trilla i el baixista Alex Reviriego per reinterpretar algunes peces del saxofonista estatunidenc **Thomas Chapin**. D'aquelles trobades, en va sortir un projecte que transcendia la música de **Chapin**, però que el mantenia com al referent que va fer créixer la flama. El resultat de tot aquest treball a foc lent, però sense pausa, ha estat la formació de **Liba Villavecchia Trio** i l'àlbum *Zaidín* (Clean Feed Records, 2022), un disc amb cinc temes originals, una improvisació col·lectiva i la recuperació de "Bypass" de **Chapin**. Parlem amb el saxofonista sobre el trio i aquest nou disc.

Quin és el germen que us va portar a iniciar aquest trio i fer aquest primer disc plegats?

Aquest grup el vam idear un dia del mes de març de 2021 prenent una cervesa junt amb el bateria Vasco Trilla. Em va proposar ajuntar-nos amb el baixista Alex Reviriego per tocar unes partitures que tenia del saxofonista nord-americà **Thomas Chapin**. Ell va ser un dels saxofonistes més importants de l'avantguarda novaïorquesa dels anys noranta, i va morir prematurament a l'edat de quaranta anys, el 1998. Malgrat morir tan jove, va deixar un llegat musical enorme i de gran qualitat.

Però el vostre repertori ha acabat anant més enllà de Chapin...

El trio va començar a funcionar molt bé i de seguida va quedar clar, als assajos, que a tots ens

interessava molt més desenvolupar una sonoritat pròpia de grup que únicament fer versions de **Chapin**. A partir d'aquí començo a aportar als assajos composicions originals meves per treballar-les i arranjar-les col·lectivament. Teníem la sensació de ser un veritable grup, amb un compromís seriós per part de tots tres components, i amb la ferma voluntat d'assajar tot el possible. La figura de **Chapin** es va anant esvaint en les boires del passat, però continuaria sent una espurna important per a la nostra inspiració.

El resultat ha estat el disc 'Zaidín'. D'on ve el títol?

Per mi sempre ha estat difícil posar títols a la música, perquè aquesta és per naturalesa abstracta i expressa emocions i idees que no són ni concretes ni definides. M'agrada que els títols dels meus temes connectin d'alguna manera amb vivències personals profundes o emocionalment intenses. *Zaidín* és un petit poble d'Oscà, molt a prop de Fraga i de Lleida, a on, anant de gira fa molts anys, vam tenir un problema al cotxe i vam patir moltíssim per arribar a temps al vespre al poble on havíem de tocar. Jo era molt jove aleshores i se'm va quedar gravat a la memòria la bellesa de la terra i la gran ajuda i simpatia de la gent del poble. El nom té una sonoritat clarament àrab i probablement seria impossible trobar-lo a cap altre país de la Unió Europea. D'alguna manera defineix molt bé el so eclèctic i personal que volem aconseguir amb aquest trio.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=r3GacAOHL14>

El disc veu molt de la improvisació constant i del 'free jazz'. Creus que és un disc de free jazz? O prefereixes no fer servir aquesta etiqueta?

El *free jazz* sorgeix a finals dels anys cinquanta com una reacció al jazz clàssic, que havia arribat a un nivell de sofisticació i complexitat tan alt que havia perdut part de la seva característica principal: ser la veu i el crit d'un poble esclavitzat i violentat fins a extrems inimaginables. En aquest aspecte, jo li veig un paral·lelisme molt clar amb l'aparició del punk-rock a Londres l'any 1977: la música rock va recuperar el crit primigeni, la mala llet i la veritat emocional. Per a nosaltres, la música ha de vibrar a la mateixa freqüència que el patiment humà i, en aquest aspecte, no ens importa de cap de les maneres que ens classifiquin com a *free jazz*. El format de trio sense piano ni guitarra, o sigui sense acords i harmonia, ens permet una gran llibertat expressiva i també a les improvisacions i, per tant, és natural que se'ns compari amb els grans noms del *free jazz*. Tot i això, crec que seria més adequat dir-nos 'jazz contemporani', tenint en compte totes les diferents influències no jazzístiques que tenim. Però, al cap i a la fi, les etiquetes són això: només etiquetes. Una altra cosa és la veu pròpia i la personalitat que en tot moment volem que es manifesti a la nostra música.

Chapin segueix present en el disc en la versió que feu del seu "Bypass". Sovint, en el món del jazz es tendeix a reinterpretar peces molt conegudes i canòniques, però vosaltres agafeu un tema desconegut per a la immensa majoria del públic. Per quin motiu?

La veritat és que actualment no ens interessa, ni a mi m'ha interessat mai, fer temes de jazz antic que ja escoltava el meu avi. Els grups d'homenatge a figures del jazz, que són molt típics dintre del món del jazz, sempre m'han semblat incomplets, poc originals i tremendament derivatius. Jo vaig créixer en una època, els anys setanta, on tots els grups feien temes propis, i trobar una sintaxi musical pròpia era l'objectiu últim dels músics importants. En el cas d'en **Thomas Chapin** ens interessa i considerem que és important per dues raons. Una és el seu so de saxo tremendament modern, fort, agut i sempre fregant la distorsió. L'altra són les estructures de les seves composicions, llargues, variades i molt llunyanes de l'estructura clàssica melodia-improvisacions-melodia que fan servir tants temes de jazz.

Liba Villavecchia Trio Foto: Arxiu

En el disc dediqueu un tema al cineasta Andrei Tarkovski. Per què?

"Nostalguiya" està dedicada a la pel·lícula del mateix nom del cineasta rus Andrei Tarkovski. Aquesta pel·lícula, i en general totes les pel·lícules d'aquest director, connecten com poques obres d'art que jo hagi conegut amb el patiment profund de l'ànima humana, i això, per a nosaltres, és el que omple de sentit a les obres d'art. És la funció última que ha de tenir l'art: donar veu al patiment humà en totes les seves diferents variacions. Aquest tema és en certa manera un rèquiem a la felicitat perduda. Les pel·lícules de Tarkovski m'impressionen en el més profund del meu esperit.